

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Перспективи створення конкурентного ринку біопалива в Україні

Пастух Анна, к.ю.н.
Біоенергетична асоціація України

Основні гравці ринку біопалива в Україні

Продавці біопалива

**Державні та
комунальні лісгоспи**

**Виробники пелет та
брикет**

**Деревообробні
підприємства**

**Сільськогосподарські
виробники**

Покупці біопалива

**Котельні на біопаливах
в промисловості і ЖКГ**

ТЕЦ на біопаливах

**Бюджетні установи, що
використовують
біопаливо**

Проблеми ринку біопалива в Україні

- ✓ Відсутність механізмів для торгівлі біопаливом та пошуку контрагентів. → створення електронної платформи для торгівлі біопаливом;
- ✓ Пропозиція на біопаливо не відповідає попиту. → покладення обов'язку здійснювати торгівлю через платформу на окремих гравців ринку;
- ✓ Ненадійність постачання біопалива. → використання засобів забезпечення виконання зобов'язань;
- ✓ Нестабільність цін на біопаливо. → вирівнювання цін через конкуренцію;
- ✓ Відсутність вимог до якості біопалива. → торгівля біопаливом за класами якості;
- ✓ Відсутність ринкового орієнтира на ціни біопалива. →
- ✓ Складність оцінки окупності проекту, як з боку девелопера, так і з боку кредитної установи. → Зниження ризиків біоенергетичних проектів.

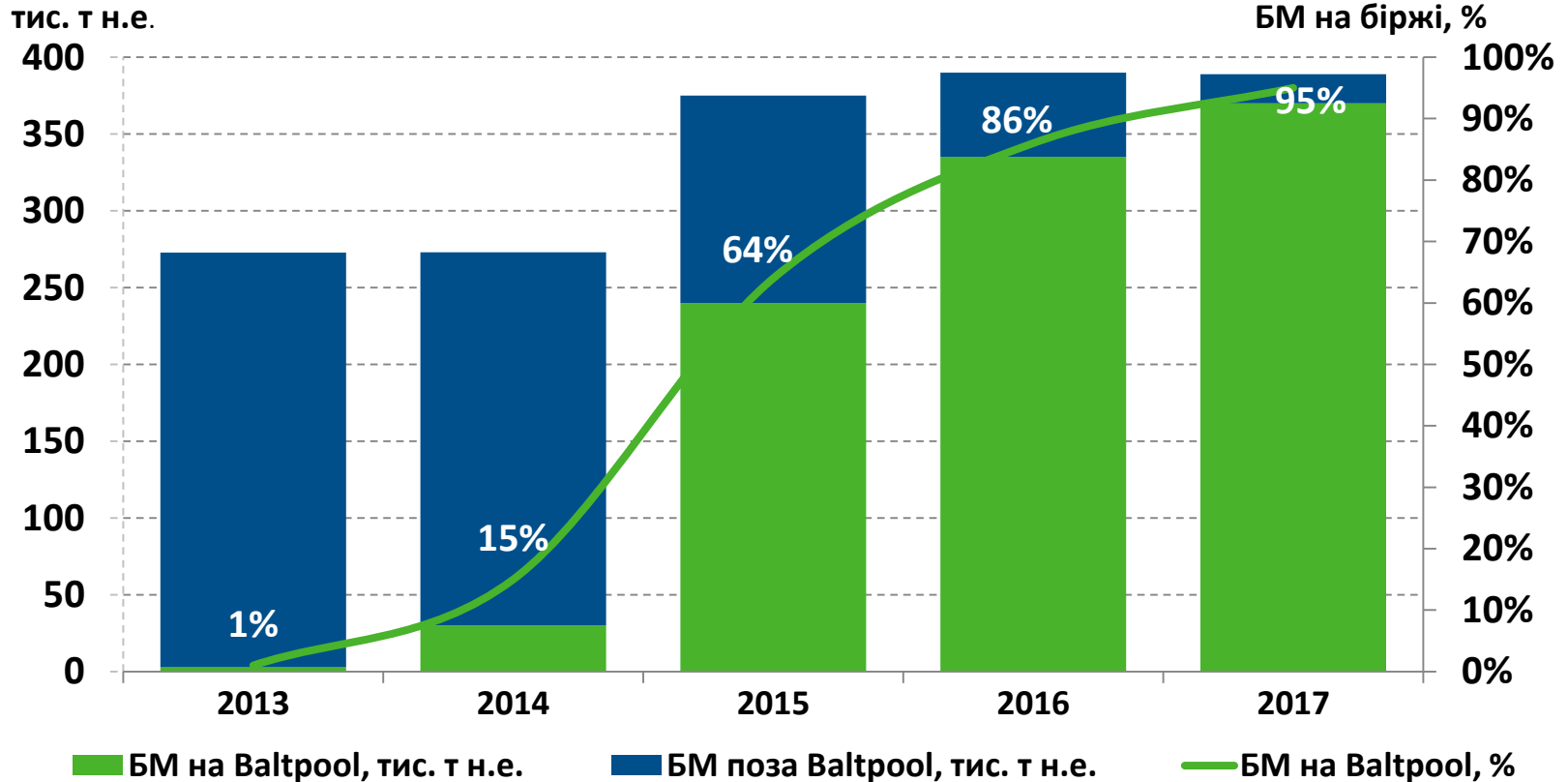
Можливі шляхи створення платформи для торгівлі біопаливом в Україні

	1. Аукціони з продажу необробленої деревини	2. Система «ProZorro»	3. Система електронної торгівлі біопаливом (СЕТ)
Переваги	<ul style="list-style-type: none"> - існуючий механізм; - йде процес удосконалення аукціонів (переведення в електронну форму). 	<ul style="list-style-type: none"> - існуючий ефективний механізм; - чинне і дієве законодавство; - відкритість та прозорість торгів. 	<ul style="list-style-type: none"> - спеціалізована платформа для торгівлі біопаливом; - зниження і вирівнювання цін на біопаливо; - надійність та гарантії постачання; - ефективний пошук контрагентів; - запровадження стандартів для біопалива, що продається та купується через СЕТ; - прозорість торгівлі; - успішний зарубіжний досвід.
Недоліки	<ul style="list-style-type: none"> - неможливість торгівлі аграрною біомасою та іншими видами біопалива; - відсутність гарантій постачання; - відсутність стандартів на біопаливо; - обмежене коло продавців. 	<ul style="list-style-type: none"> - здійснення лише публічних закупівель (державні і комунальні підприємства); - відсутність гарантій постачання; - відсутність стандартів на біопаливо; - незначна конкуренція серед постачальників; - слабкий вплив на зміну цін. 	<ul style="list-style-type: none"> - значний час для налагодження роботи СЕТ (до декількох років).

Литовська біржа біопалива Valtpool

- Мета створення – посилення конкуренції на ринку енергоресурсів.
- Торгівля здійснюється через централізовану електронну торгову систему (з жовтня 2012 р.)
- Ліцензує діяльність біржі Національна комісія з управління енергетикою та цінами.
- Регульовані енергетичні компанії **зобов'язані купувати** тверду біомасу через Valtpool.

Динаміка росту обсягів біомаси, придбаної через **BALTPOOL**

Біржа біомаси Данії Biomass Pool

- 51% теплової енергії в Данії генерується з ВДЕ.
- BiomassPool в Данії створена за умовами ліцензійного договору з Valtpool.
- Початок торгівлі – лютий 2018 р.
- Обсяг споживання деревної тріски становить 4 млн. тон (через Biomass Pool у 2018 році очікується оборот до 100 т. тон).

BIOMASSXPOOL

Біржа біомаси Graceful Globe

- **Електронний майданчик**, призначений для B2B торгівлі між споживачами, виробниками та оптовими продавцями біомаси.
- Торгівля здійснюється відповідно до стандартів «*Специфікація біомаси на біржі Graceful Globe*».
- Торгівля здійснюється через он-лайн аукціони на анонімній основі.
- Учасники можуть подавати заявки на продаж та купівлю в будь-який час (24/7/365).
- Договори купівлі-продажу укладаються шляхом прямих переговорів між учасниками, чиї заявки поєднано.

GRACEFUL GLOBE
BIOMASS.EXCHANGE

<https://biomass.exchange/>

Особливості створення системи електронної торгівлі біопаливом в Україні (1)

Особливості створення системи електронної торгівлі біопаливом в Україні (2)

Оператор СЕТ обирається за результатом **відбору (тендери)**, що проводить Держенергоефективності.

Відбір здійснюється за **визначеними критеріями**:

- наявність технічних засобів, засобів зв'язку та програмного забезпечення, що необхідне для здійснення електронної торгівлі;
- досвід електронної торгівлі біопаливом чи іншими енергоресурсами;
- ціна на послуги оператора та інші.

Особливості створення системи електронної торгівлі біопаливом в Україні (3)

Обов'язкова торгівля через СЕТ для:

Продавці біопалива

- ✓ державні та комунальні підприємства, що виробляють біопаливо.

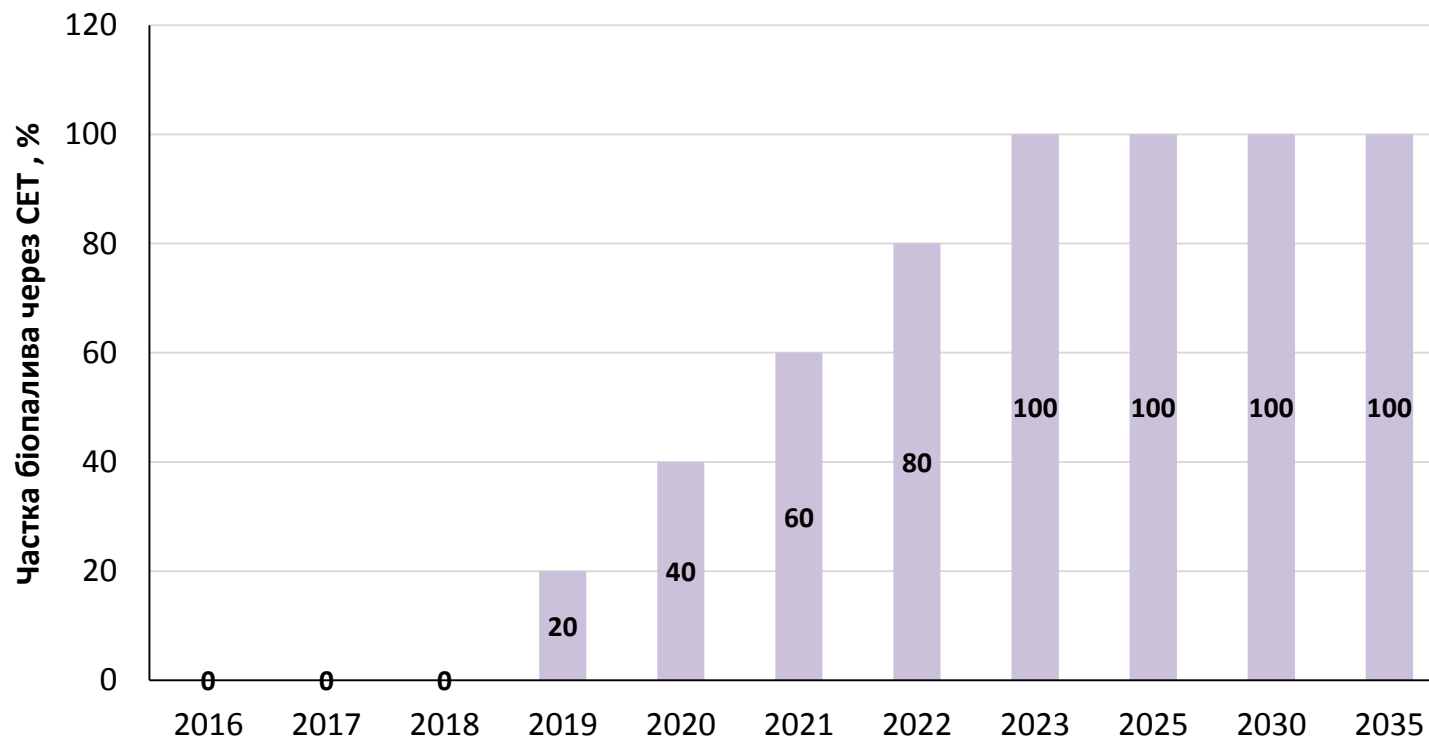
Передбачається **поступове збільшення обов'язкового відсотку** реалізації та закупівель біопалива через СЕТ.

Покупці біопалива

- ✓ державні та комунальні підприємства, що закуповують біопаливо;
- ✓ суб'єкти господарювання, що отримали «зелений тариф»;
- ✓ суб'єкти господарювання, що отримали стимулюючий тариф на теплову енергію з АДЕ.

Щорічне звітування Держенергоефективності про дотримання обов'язкових відсотків.

Ріст обов'язкового відсотку реалізації або закупівель біопалива через СЕТ

Особливості створення системи електронної торгівлі біопаливом в Україні (4)

Необхідне законодавче регулювання:

Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розвитку торгівлі біологічними видами палива», яким вносяться зміни до:

Закону України «Про альтернативні види палива» - основні положення щодо СЕТ;

Закону України «Про публічні закупівлі» - покладення обов'язку на замовників здійснювати закупівлю визначеного обсягу твердого біопалива через СЕТ;

Кодексу України про адміністративні правопорушення - встановлення відповідальності за недотримання вимог здійснення торгівлі через СЕТ.

Необхідне підзаконне нормативно-правове регулювання:

- 1) **Правила здійснення електронної торгівлі біопаливом** – встановлюють процедурні особливості здійснення електронної торгівлі біопаливом;
- 2) **Методика формування граничних цін на послуги оператора СЕТ** - визначає порядок формування цін на послуги оператора;
- 3) **Порядок проведення відбору оператора СЕТ** - визначає процедуру проведення тендеру для обрання оператора СЕТ;
- 4) **Вимоги до якості біопалива**, торгівля яким здійснюється в СЕТ;

Поточний стан та впровадження ринку біопалива в Україні

Липень -
Серпень 2017

Аналіз прикладів організації торгівлі твердою біомасою в країнах Європи

Серпень –
Вересень 2017

Аналіз бар'єрів у законодавстві України, що перешкоджають розвитку ринку твердого біопалива

Вересень -
Листопад 2017

Розробка пакету первинного законодавства щодо організації ринку біопалива

Листопад -
Січень 2018

Інформаційна та юридична підтримка законодавчого пакету серед органів державної влади, громадськості

Червень 2018

Реєстрація у Верховній Раді проекту Закону

Вересень 2018

Прийняття проекту Закону у першому читанні

Листопад 2018

Прийняття Закону в цілому

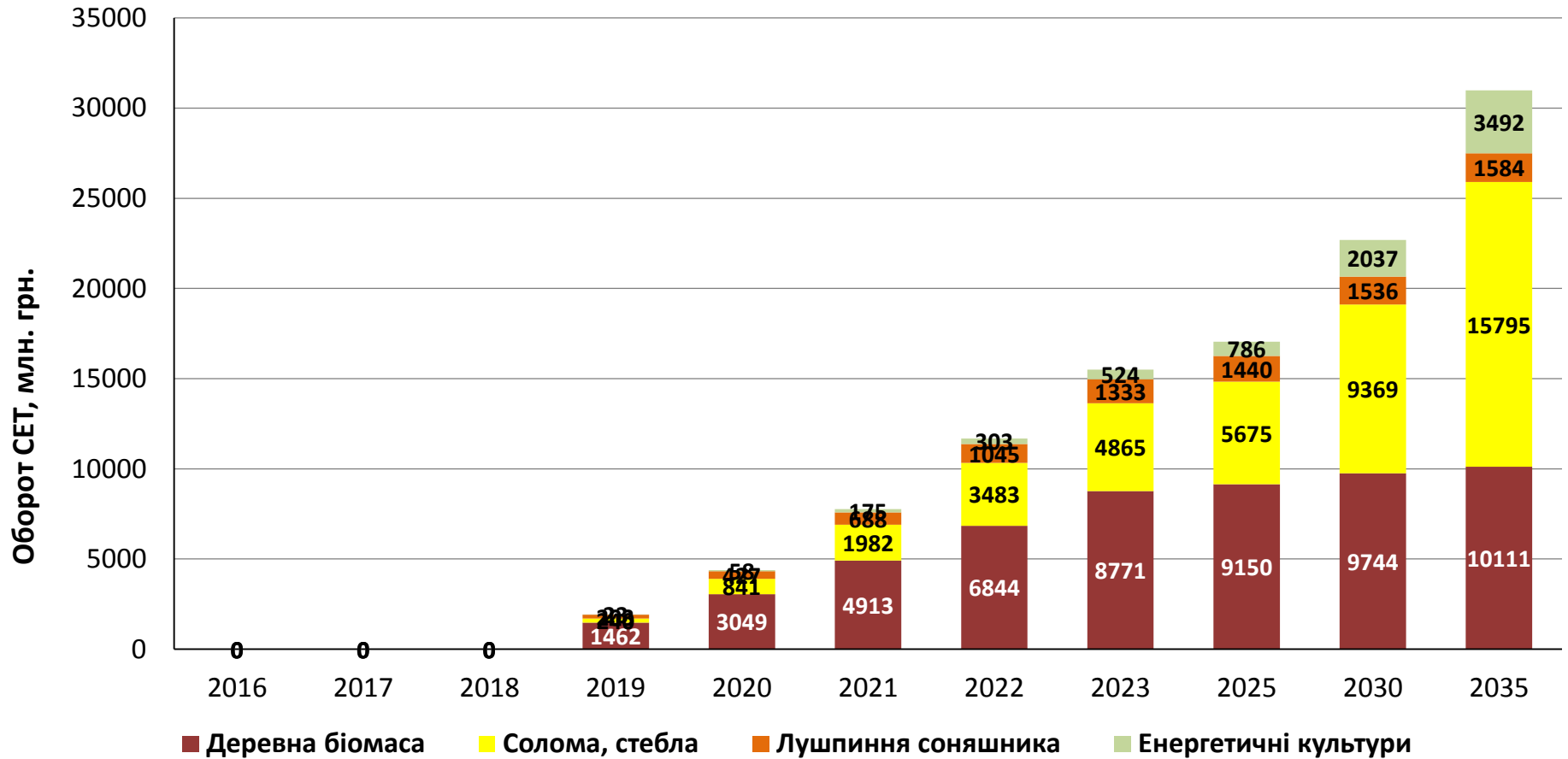

Грудень 2018

Прийняття розроблених підзаконних актів, відбір оператора СЕТ

Березень 2019 р. – початок роботи системи електронної торгівлі біопаливом в Україні.

Оцінка річного обороту СЕТ в Україні

Вид біомаси	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2025	2030	2035
Деревна біомаса	0	0	0	1462	3049	4913	6844	8771	9150	9744	10111
Солома, стебла	0	0	0	240	841	1982	3483	4865	5675	9369	15795
Лушпиння соняшника	0	0	0	203	427	688	1045	1333	1440	1536	1584
Енергетичні культури	0	0	0	23	58	175	303	524	786	2037	3492
Всього, млн. грн.	0	0	0	1928	4375	7757	11676	15492	17051	22686	30982

Дякую за увагу!

Пастух А. В.

тел: 044 223 55 04

E-mail: pastukh@uabio.org
www.uabio.org